

November månads krönika - Blandad friidrottskompott av Sven Trönne

Det har getts mig förtroendet att skriva ytterligare en krönika och för den som svävar i ovisshet vem jag är så får jag vänligen hänvisa till inledningen av den som jag skrev för augusti månad. Den krönikan hade ett tema om friidrott och OS och med tanke på utdelningen av svenska guldmedaljer i Aten råkade ju den återblicken komma väl in i tiden.

Denna tänkte jag mest ägna lite av utvecklingen de senaste 40 åren - med förtecken av föreningens egen verksamhet och lite annat smått och gott. Innan jag gör det ska bara nämna en sak om trestegsvinnaren i OS - Christian Olsson - som kanske kan vara bra att ha i minnet. Såvitt jag har förstått ska han nu även göra en satsning på höjdhopp och det ska bli intressant att se hur det går med tanke på att han i junior-EM 1999 vann just den grenen och blev tvåa i tresteg. Det ger en fingervisning om hans kapacitet.

November månads krönika är vi nu inne i och vad kan egentligen vara mer lämpligt att också tillägna den åt en av månadens "födelsedagsfirare" - Yngve "Krassi" Persson - som fyller 86 år. Han är tidigare omnämnd i tidigare krönikor och jag uttryckte i min förra att jag skulle återkomma med ytterligare några rader om honom. Yngve var engagerad som ledare inom friidrotten under 40 år varav 22 som ordförande. Fram till och med år 1976 ingick han i friidrottssektionen efter att några år tidigare lämnat ordföranderollen. De som var aktiva under han era minns honom som en person med ett stort engagemang och omsorg såväl för friidrotten som för den enskilde individen. "Krassi" är utan tvivel en stor förebild som person, ledare och som aktiv/motionär. Fortfarande hjälper till han till i föreningens supporterklubb EAI-73 och håller även sin kropp i trim så gott det går med tanke på att han råkade ut för ett olycksfall i början av detta år.

EAI bildades 1908 och friidrotten är den enda sektion som är kvar sedan det året. Övriga - brottning, bordtennis och motion - kom in i föreningen senare. Min återblick av friidrotten ska dock börja på 1960-talet. Det var fortfarande ett årtionde som det i stort sett enbart fanns seniortävlingar på. Nu är det nästan svårt att tänka sig att exempelvis Hässleholm kunde arrangera stora internationella stjärngalor med deltagare av världselit - men så var det. EAI hade så många seniorer att man under ett par år kunde åka till Dagbladets klassiska 20-mannastafett i Stockholm och delta i den - åren 1963 och 1964. En av löparna var förresten nutiden ledare - Alger Westring. Det arrangerades kretsmästerskap i olika kategorier A och B. Dessa mästerskap är i friidrottssammanhang nedlagda avseende arenadelen men lever kvar när det gäller terränglopp.

Jag vill gärna nämna bröderna Bengt-Åke och Leif Svensson från detta årtionde. Den förstnämnda blev 5:a på 1.000 meter för 16-års juniorer i en svensk riksfinal på Stockholms stadion 1961 och som avverkades i samband med en seniorlandskamp. Bengt-Åke tvingades dock avsluta sin karriär tidigt och var sedan åren 1971-74 ordförande i friidrotten. Sedan ett antal år tillbaka är han ägare av företaget TST här i Eslöv.

Brodern Leif var i och för sig aktiv även under 1970-talet. Det minnesögonblick jag vill lyfta fram av Leif hämtas från 1969 som 20-års junior. Han hade då presterat det årets bästa tid i hela landet för den ålderskategorin på 5.000 m - nämligen 15.09.0 min. Dåtidens stora idrottsblad - Idrottsbladet - hade i en förhandsartikel inför Junior-SM i Vimmerby nämnt honom som en favorit inför loppet så det var med stor optimism vi (han och jag) begav oss dit någon dag före loppet. Jag hade knappt börjat mitt ledarskap inom friidrotten men umgicks med Leif så det var lika mycket som ett kompisällskap. Nåväl, när vi hade gått och lagt oss på det rum vi hade hyrt

in oss i och skulle till att sova sade Leif att det verkade som han började få ont i halsen. Så mycket mer blev inte sagt om det vad jag minns men möjligen tänkte jag att det kanske är ett utslag av lite tävlingsnervositet. När det blev tävlingsdags stod det ganska snart klart att detta var inte Leifs lopp och han blev sju om jag minns rätt. Det var en bedrövad junior som åkte hem och Leif som ibland kunde vara (fortfarande är antar jag) temperamentsfull och känslös – men framförallt omtänksam - uttryckte att nu var det slutlöp. Några dagar senare ringde han till mig och berättade att han hade varit hos en läkare som konstaterat att han fått halsböld och därmed hade han också fått förklaringen till sitt misslyckande och med den vetskapen skulle han fortsätta. Utifrån dåtidens friidrott var Leif oerhört duktig även som senior - åtminstone med skånska mått mätt - men dessvärre drabbades han ofta av sjukdomar och skador. Vid den tiden hade man inte heller kommit så långt när det gäller exempelvis behandling av skador, rehabiliteringsträning och massage. Sedan många år är för övrigt Leif bosatt i Malmö.

År 1970 bildades en särskild ungdomssektion och det var också i denna veva som det märktes att det tunnades ut i seniorleden. Vi arrangerade dock fortfarande seniortävlingar och dessa genomfördes vardagskvällar. Jag minns att vi vid något tillfälle knappt visste om det kom några tävlande för även om det krävdes förhandsanmälan var det inte så noga från vissa håll att göra det utan tävlande stod där plötsligt. Tidsschema knåpades ihop enbart någon dag innan tävlingen. Vi hade då så kallades kolstybbsbanor. Dessa var bra att löpa på under gynnsamma väderleksförhållanden men motsatt så klart när det regnade. Jag tillhör den skaran som gått och sugit upp vatten med svamp för att det skulle fungera något så när att springa och göra avstamp.

Tidigare nämnde Leif hade vid några tillfällen deltagit i så kallade långlopp och tyckte att vi skulle arrangera ett sådant i Eslöv. Så kom det sig att år 1971 genomfördes det första Eslövsloppet och det gick då av stapeln runt den för eslövsbor klassiska Sallerupsrundan. Jag minns fortfarande att många "gatuvakter" engagerades som stod och viftade med röda flaggor i varje gathörn. Start och mål var vid Ekevalla. Omklädningen skedde på Karlsrobadet där löparna också gavs möjlighet till bad efteråt. År 1979 flyttade loppet till Bergaområdet och Snärjet - där vi fortfarande håller till med Algers säkra hand för dess genomförande.

Ungdomssektionens första stora framgång med en tävlande kan vi skriva till år 1971 då vi hade en 14-årig tjej vid namn Gerd Andersson. Hon hade nämligen kvalificerat sig till en riksfinal i något som kallades 70-iaden på 800 meter. Dessvärre försvann hon tämligen snabbt från arenorna. För några år sedan kunde hon dock återses på Ekevalla när hon som mamma följde ungdomarna i våra Pannkaksspel.

Överhuvudtaget var 1970-talet en expansiv period där ledarskaran fylldes på efterhand med Alger, Björn Persson, Dick Blom, Gert-Åke Hansson som fortfarande på olika sätt är still going strong. I och för sig var de två förstnämnda med från början. Björn var från början aktiv löpare förvisso men började tämligen snabbt - trots att han då inte var så gammal att hjälpa till som ledare - men så har han också gott påbrå i sina föräldrar Gustav och Ethel som gjort stora insatser för Eslövs Frisksportklubb.

Förutom nämnda Eslövslopp började vi arrangera EAI-spelen (tävling för årskurserna 4, 5 och 6), EAI-cupen, klubbmästerskap i terräng och genomförde läger i Sjöholmen. En del av dessa arrangemang lever för övrigt fortfarande kvar. Lägerverksamheten är sedan många år dock förflyttad till Furuboda i närheten av Åhus och även en del andra platser. Föreningstävlingar var vi också med i likväl som Kalle-Anka tävlingar. Ifrån en föreningstävling i Hörby - som då hade någorlunda god ungdomsverksamhet - minns jag att det blev så mörkt under pågående höjdhopp att bilar fick köras fram och ha tänd belysning för att ribban skulle synas. De som har varit med ett tag minns kanske förresten Hörbys legendariske ledare Arvid Lundin. Han höll på långt över

pensionsålderns inträde och när han så småningom tvingades sluta försvann så gott som hela Hörbys verksamhet. Jag ser honom fortfarande framför mig när han kom ut på arenan - stödd på en käpp vilken han exempelvis lade vid längdhoppsgropen när hans adepter höll till där.

Det har i tidigare krönikor nämnts något om våra duktiga aktiva seniorlöpare som skördade stora framgångar - inte minst i SM -stafetter på 4x800 (två sjundeplatser) och 4x1500 m åren 1979 och 1980 - med namn som Håkan Persson, Håkan Thell, Lars Gunnarsson, Anders Wifvesson samt Urban Arnesson. K.G Holmgren som tränare ska naturligtvis omnämnas i sammanhanget.

När jag hastigt tittade i en del EAI-are i samband med skrivandet av denna krönika fann jag en liten episod om Håkan Persson som för övrigt var en kille som alltid hade en positiv inställning och spred trivsel omkring. Jag kan tänka mig att han är sådan fortfarande men eftersom han bor i närheten av Ystad har jag inte träffat honom på länge. Vi befann oss i alla fall på läger några stycken i Ystads Saltsjöbad och åt följaktligen där på restaurangen. In i matsalen kom Håkan med en stor papperspåse och tog upp tre ägg - råa. Han knäckte dessa mot ett dricksglas och hällde innehållet i ett glas. Sedan drack han allt i ett svep. Det var inte att undra på att det vid bordet gjordes stora ögon.

För att förflytta oss några år framåt har naturligtvis allvädersbanorna som vi fick 1989 haft stor betydelse för utvecklingen av friidrotten i Eslöv och inte minst för att kunna arrangera tävlingar. Kolstybbsbanor i topptrim gick – som nämnts - i och för sig bra att tävla på men det gick ju inte att garantera dessa yttre betingelser. Ungdomar deltog inte gärna heller hos de arrangörer som fortfarande hade den typen av beläggning.

År 1985 fick Pia Gressman som den första EAI-aren - åtminstone i modern tid - ikläda sig landslagströjan för att delta i Nordiska mästerskapen i mångkamp. Det skulle bli ytterligare framträdanden i den blågula dressen med bland annat EM för 18-åringar i Birmingham, England (1987) och VM för juniorer i Sudbury, Kanada (1988). Notabelt är också Pias andraplats i höjd i senior-SM det sistnämnda året med 1,81 m vilket gjorde att hon fick delta i seniorlandskampen i den grenen i den klassiska Finnkampen samma år. Dessvärre tvingades Pia avsluta sin karriär alltför tidigt på grund av skador. Pia får anses vara den mest framgångsrika och talangfulla idrottsman/kvinna som föreningen har fostrat så här långt.

Pia är förvisso inte den enda EAI-are som har fått representera Sverige utan det har följande också fått göra: Nina Olofsson (spjut), Jeanette Hansson (mångkamp), Eva Olofsson (mångkamp och 300 m häck), Göran Olofsson (800 m -inomhus), Jenny Olsson (mångkamp), Jasmine Henriksson (spjut och mångkamp) samt Hanna Jönsson (spjut). I sammanhanget ska inte heller förglömmas Dick Blom som haft ledaruppdrag. Mer detaljer kring dessa finns det säkert anledning att återkomma till.

Verksamhetsåret 2004 får enligt samstämmigt tyckande från Alger, Gert-Åke och Dick betraktas som det bästa någonsin åtminstone så långt de och jag har överblick. Den sistnämnda har varit vänlig nog att ge mig en del statistik från året. Jag har bara gjort ett litet axplock av detta eftersom verksamheten/resultaten följs upp löpande via vår hemsida. Cirka 60-70 ungdomar har tävlat och de har skett på 72 tävlingsdagar. Ungdomarna har erövat 207 förstaplaceringar, 151 andraplacering och 133 tredjeplaceringar. Det har slagits 13 skånska rekord av våra ungdomar, 60 klubbrekord och 5 Eslövsrekord. Det har blivit en oerhört stor medaljskörd i JSM, USM, UDM och Götalandsmästerskapen. – nämligen 33 stycken. Lägg därtill åtta erövrade medaljer av våra ungdomar i samband med Skol-SM där Ekenässkolan blev bästa grundskola bland 178 stycken.

Individuellt erövrades mästerskapstitlar i USM utomhus av Hanna Jönsson i spjut (F17), Sebastian Mattsson i spjut (P 15) samt Johanna Riex i häck 80 m (F 15). Den sistnämnda vann för övrigt även SM inomhus i såväl tresteg som häck 60m. Michaela Ekelund blev Skånes snabbaste på 100 m F 12 – en tävling som avgörs efter diverse kvältävlingar. Kastgrenarna är de som dominerar framgångsmässigt och framförallt spjut.

Jag frågade Skånes Friidrottsförbunds styrelseledamot Gert-Åke Ivarsson - som följt skånsk ungdomsfriidrott på nära håll under drygt 20 år - hur han placerar in föreningen i Skåne bland de övriga och hur han betraktar EAI med några få ord. Gert-Åke säger sig vara imponerad av den stabilitet med bra bredd som EAI haft under många år på ungdomssidan och att han känner att det finns en trygghet i föreningens verksamhet. Det är svårare att placera in föreningen på en speciell placering men i alla fall bland de fem bästa. I det sammanhanget kan nämnas att EAI under många år tillhört de tio bästa när det gäller DM poäng alla kategorier - vilket årligen publiceras i Skånes Friidrottsförbunds verksamhetsberättelse.

Det var mitt axplock i denna krönika och säkert skulle ännu mer nämnts men i så fall får det återkomma i en senare. Jag vill dock också gärna nämna dels Susanne Justesen (Gert-Åkes dotter) som under många år även hon varit ledare och började med det efter sin aktiva karriär och dels alla i Friidrottens vänner som gör stora insatser för att få in pengar till friidrottsverksamheten.

Avslutningsvis en liten kuriositet. Visste Du att EAI friidrott står som delarrangör av firandet av Svenska Flaggans dag/Sveriges Nationaldag den 6 juni här i Eslöv? Jo, så har det varit sedan 1936 fast från början var förstås dagen inte Nationaldag utan blev "upphöjd" till det år 1983. Det blev jag uppmärksam på på någon gång i början av 1970-talet då jag var sekreterare i friidrotten. Jag råkade stanna vid en affisch om evenemanget och läste att just vi var arrangörer - vilket inte någon hade nämnt och därmed kan avslutningen knytas till inledningen. Det visade sig nämligen vara så att Yngve "Krassi" Persson då skötte detta evenemang på egen hand men så småningom skulle jag bli varse att det var föreningens uppgift. "Krassi" deltog för övrigt som fanbärare redan vid det första firandet år 1936. År 1984 var han sedan engagerad som högtidstalare i egenskap av Fritidsnämndens ordförande men hade en oerhörd otur med att regnet fullständigt vräkte ner. Det var innan scenen i Sahlins park (Trollsjöområdet) var byggd så gissa om vi som var där blev genomvåta.